

הרשות לקידום מעמד האישה

דוח פעילות

שנת 2018

הרשות לקידום מעמד האישה

תוכן

- 1 אודות הרשות
- 2 הקדמה
- 3 הועדה לגיבוש תכנית לאומית למאבק בתופעת ההטרדות המיניות בחברה הישראלית
- 5 קול קורא לרשויות המקומיות
- 7 קמפיין תתמודדי
- 9 ניתוח תקציב המדינה בראייה מגדרית
- 10 מאבק באלימות כלפי נשים
- 11 יחסים בינלאומיים
- 13 כנסים ומפגשים בנושאי מגדר
- 15 דו"ח הדרת נשים
- 16 הטמעת חשיבה מגדרית
- 17 דו"ח מאבק בהטרדה מינית שהוגש לאו"ם
- 18 יום האישה הבינלאומי – 2018
- 20 סדנאות הגנה עצמית לנשים ולנערות בסיכון – "סדנאות אביב"
- 21 קידום מועמדותן של נשים לקבלת פרס ישראל
- 22 העלאת מודעות לאזור ייעודי המרכז זכויות נשים באתר האינטרנט "כל זכות"
- 23 טקס אות הוקרה של השרה לשוויון חברתי
- 25 העלאת מודעות לעבודת הרשות בעזרת הרשתות החברתיות וכלי התקשורת
- 27 טופס מקוון להגשת פניות ותלונות ציבור
- 28 יצירת טופס מקוון להגשת תלונות על הטרדה מינית בהשכלה גבוהה
- 29 הרשות לקידום מעמד האישה

אודות הרשות

הרשות לקידום מעמד האישה הוקמה על פי חוק בשנת 1998, במטרה לקדם את השוויון בין המינים בישראל, להביא לתיאום בין הגופים המטפלים במעמד האישה, לקדם פעילות למניעת אלימות נגד נשים, לקדם את החינוך, החקיקה והאכיפה בתחומים אלה, ולהעמיד לרשות הממשלה את הכלים והמידע הנדרשים להשגת המטרות האמורות.

הקדמה

חוק הרשות לקידום מעמד האישה חוקק בשנת 1998, ומתוקפו קמה הרשות לקידום מעמד האישה (להלן: "הרשות") שבין יעדיה: לפעול להעמקת המודעות הציבורית לשוויון מגדרי, להגיש חוות-דעת מגדריות על הצעות חוק, לרבות הצעות חוק התקציב, לקדם פעילות למניעת אלימות נגד נשים, ליזום, לתכנן ולקדם מסגרות פעולה ושירותים לקידום שוויון מגדרי, לפעול ליישומה של האמנה הבינלאומית לביעור כל צורות ההפליה נגד נשים מ-1979, ה-CEDAW, לקיים מעקב ובקרה לגבי פעילות משרדי הממשלה בנושאים שבתחומי פעולתה של הרשות לרכז מידע ונתונים וליזום מחקרים בתחומי פעילותה של הרשות.

חוקים נוספים והחלטות ממשלה שונות הטילו על הרשות משימות נוספות כגון; הכשרת היועצות לקידום מעמד האישה ברשויות המקומיות, ריכוז דוחות הפעילות השנתיים של היועצות, המלצות לנציב שירות המדינה בדבר היעדים שעל הממשלה לקבוע כדי לקדם ייצוג הולם של נשים בקרב העובדים בשירות המדינה, ריכוז ניתוח התקציב המגדרי של משרדי הממשלה, הובלת הטמעת חשיבה מגדרית בכל תחומי החיים בישראל ועוד.

הרשות לקידום מעמד האישה הועברה למשרד לשוויון חברתי בפועל במרץ 2016, מסמך זה מפרט את כלל הפרויקטים שפועלים במסגרת הרשות לקידום מעמד האישה ובדגש על הרחבת הפעילות שבוצעה בהנחיית ובהובלת השרה לשוויון חברתי.

הועדה לגיבוש תכנית לאומית למאבק בתופעת ההטרדות המיניות בחברה הישראלית

תנועת ה-MeToo# שמה זרקור על היקף תופעת ההטרדות המיניות, וחשפה את המציאות העגומה של הטרדות מיניות במקומות עבודה. על הרקע הזה ולאור החלטת ועדת השרים לשוויון מגדרי בראשות השרה גילה גמליאל, שקיבלה תוקף של החלטת ממשלה מס' 3229 (אשה/7) ביום 7.12.2017, יזמה הרשות לקידום מעמד האישה הקמת ועדה לגיבוש תכנית לאומית למאבק בתופעת ההטרדות המיניות בחברה הישראלית, בראשות מנהלת הרשות לקידום מעמד האישה. במסגרת החלטת הממשלה הנ"ל ולצורך יישום התוכנית הוקצו 10 מיליון ₪ לשלוש שנים, מתוך תקציב הרשות במשרד לשוויון חברתי.

במסגרת עבודת הועדה, במהלך חודש אוגוסט 2018 נערך סקר במטרה לבחון את תופעת ההטרדות המיניות בישראל ומידת התרחשותן במקומות העבודה. הסקר נערך במסגרת אינטרנטית, כאשר המשיבים על השאלון היו 1,430 גברים ונשים בגילאי 18 עד 64. מתוכם, 800 השתייכו למגזר היהודי, 300 למגזר החרדי ו-330 למגזר הערבי.

ממצאי הסקר הפנו את עיקר הזרקור בנושא אל עבר הטרדות מיניות במקומות העבודה. מהסקר עלה כי מקומות העבודה הם הכר הפורה להטרדות מיניות בישראל וכן מייצרות נזק מתמשך הטמון בהטרדה מינית במקום העבודה. הפיכת חייה של עובדת לסיוט מתמשך, פגיעה ביכולתה להתקדם בעבודה, השפעה על הלך רוחה וחיי היומיום שלה. כל אלה גוררים נזקים חברתיים מרחיקי לכת ולכן בחרה הועדה להתמקד בהטרדות מיניות במרחב העבודה. עבודת הועדה נמשכה מחודש יוני עד חודש נובמבר וכללה תהליך ארוך של למידה מבעלי ידע ועניין בתחום תוך כדי בחינת הסוגיה והאתגרים המצריכים מענה בתחום הן במישור האקדמי, הן במישור הבינלאומי המשווה והן ביחס לשמיעת עמדות הציבור בנושא. הועדה הזמינה את ארגוני החברה האזרחית להגיש ניירות עמדה בנושא מניעת הטרדות מיניות וכן קיימה מפגשי התייעצות וראיונות עם מומחים בתחום, כגון נציגי ממשלה וחברות כנסת, נציגי

עמותות וכן אנשי אקדמיה. בהמשך קיימה הועדה מספר שולחנות עגולים בהשתתפות מעסיקים במשק ונציגים שונים מהמגזר הפרטי. עבודת הועדה גובשה לכדי מסמך המלצות אשר העבודה עליו צפויה להסתיים במהלך שנת 2019 והוא כולל שורה של המלצות והצעות לפעולה בנושא המאבק בתופעת ההטרדות המיניות במקומות העבודה בחברה הישראלית.

קול קורא לרשויות המקומיות

תכנית לקידום שוויון מגדרי, חשיבה מגדרית ולהעצמת נשים

בחדש ספטמבר 2016, לראשונה מאז הקמת הרשות לקידום מעמד האישה, פרסמה הרשות "קול קורא" ובו תכנית מקיפה שמטרתה לקדם שוויון מגדרי, להטמיע חשיבה מגדרית ולהעצים את אוכלוסיית הנשים בתחומי הרשות המקומית, כמו גם לסייע בידי היועצות לקידום מעמד האישה ברשויות המקומיות למלא את תפקידן ולפעול לחיזוק הקשר בין הרשות לבין היועצות לקידום מעמד האישה ברשויות המקומיות. התכנית היא חדשנית וחסרת תקדים בהיקפה הרחב מתוך רצון לתת כלים אופרטיביים ליועצות לקידום מעמד האישה בכלל הרשויות המקומיות הפרושות מצפון ועד דרום.

התכניות המוצעות פרושות על קשת רחבה של נושאים ובאפשרות הרשויות המקומיות ליצוק תוכן לנושאים אלה על מנת לקדם את השוויון המגדרי בכול תחומי החיים. תחומי הפעילות הכלולים בקול הקורא: נשים בעבודה ובתעסוקה, העצמה כלכלית, קידום נשים לעמדות מפתח, הורות שוויונית, ביעור סטריאוטיפים מגדריים, בריאות מגדרית, העלאת המודעות למניעת אלימות כלפי נשים, מגדר כללי.

תחת תחומי הפעילות האמורים הוזמנו הרשויות המקומיות לקיים מגוון פעילויות: ימי עיון, סדנאות, אירועים, פורומים וקורסים. כל רשות מקומית שהצטרפה לתכנית תזכה להשתתפות במימון התכנית בסכום שבין 100,000 ₪ ל 250,000-₪, לפי מספר התושבים ולפי מיקומה באשכולות של המדד החברתי כלכלי שפורסם ע"י הלמ"ס. 184 רשויות מקומיות נענו לקול הקורא, מה שעשוי ללמד על הנחיצות והחשיבות של התכנית.

בשנת 2018 ערכנו ארבעה שולחנות עגולים במטרה להדריך כיצד ליישם את הקול קורא להטמעת חשיבה מגדרית ברשויות המקומיות.

קול קורא לרשויות המקומיות

לאחר שבשנת 2017 נחתמו הסכמים עם 15 רשויות מקומיות בלבד, בשנת 2018 נעשתה קפיצה משמעותית ונחתמו בה הסכמים עם 98 רשויות מקומיות, אשר קיבלו את אישור הרשות להתקשרות וכן להפעלה לאורך השנה של הפעילויות שבחרו בסל בהתאם להנחיות ההסכם.

לאורך השנה הרשות עבדה באופן שוטף לעדכון הדרישות והתאמת התכנית לצרכי הרשויות המקומיות, על מנת שאלה יוכלו לממש אותה במלואה.

קמפיין תתמודדי

כחלק מתפקידה של הרשות לפעול להעמקת המודעות הציבורית בנושאי הייצוג ההולם והשוויון המגדרי בכל תחומי החיים, הרשות השיקה קמפיין תחת הכותרת "תתמודדי!", שמטרתו לעודד נשים להתמודד בבחירות המוניציפליות שהתקיימו ב-30 אוקטובר, לראשות הרשויות המקומיות ולחברות במועצות המוניציפליות. הקמפיין היה יוזמה ראשונה מסוגה שבה גוף ממשלתי קורא לנשים להתמודד לרשויות המקומיות. כאשר הקמפיין כלל בסדרת מערכוני רשת ותשדירי רדיו עם מסר אחד ברור: "אם יש לך בעיה, תתמודדי!".

במערכת הבחירות האחרונה שנערכה בנובמבר 2018 חלה עלייה של 40% במספר הנשים המתמודדות לראשות הרשויות המקומיות ולעלייה של 20% המתמודדות למועצות, זאת ביחס לנתוני מערכת הבחירות של שנת 2013, מתוכן 36% מהמגזר הערבי שהוגדר כקהל יעד חשוב. תוצאות הבחירות הביאו לגידול של 100 נשים במועצות הערים והמועצות המקומיות. בבחירות 2018 נבחרו 426 חברות מועצה (לעומת 327 שניהנו במועצות שנבחרו בשנת 2013), ולבחירתן של 14 נשים לתפקיד ראשות רשויות, (לעומת 6 שניהנו כראשות רשות בשנת 2013)¹.

יצוין כי הקמפיין נבחר בחודש נובמבר על ידי ועדת השיווק של איגוד השיווק הישראלי, לאות השיווק החודשי וכן נבחרה מנהלת הרשות לקידום מעמד האישה לאשת השיווק של אותו החודש.

¹ (הנתונים אינם כוללים את מליאות המועצות האזוריות וכך גם ההשוואה לבחירות 2013).

בהמשך לפעילות זו ראשת הרשות לקידום מעמד האישה, הוזמנה להשתתף בפאנל במוני-אקספו בוועידת השלטון המקומי ויריד החדשנות האורבני, אשר עסק בנושא: "הדרך לשוויון? האם הכפלת מספר הנשים בראש רשויות מעידה על שינוי אמיתי בעתיד?".

ניתוח תקציב המדינה בראייה מגדרית

ניתוח מגדרי של התקציב והכנתו נועד להראות כיצד מחולקים המשאבים בין נשים וגברים ובאיזו מידה הולמת חלוקה זו את הצרכים וסדרי העדיפויות של נשים וגברים בכל הגילאים.

מטרות ראשיות: חשיפת דפוסים של אי שוויון בחלוקת משאבים ומדיניות, שיפור שירותים תוך הקצאת משאבים המבוססת על הבנת הצרכים והאילוצים של נשים וגברים, הגברת שקיפות בתהליכי התקצוב מול האזרחים.

תקצוב מגדרי בישראל נקבע במסגרת החלטת ממשלה מס' 2084 מתאריך ה- 7/10/2014 בנושא "אימוץ המלצות הוועדה לבחינה מגדרית של תקציב המדינה בישראל", וכן נושא זה תועדף נושא זה במסגרת פעילות הרשות.

1. בחודש מאי 2018 קיימה הרשות יום עיון לתקציביים ומנהלי משרדי ממשלה, בה הוצגו נושאים רלוונטיים כגון כלי חדש שפותח באגף שכר והסכמי עבודה לניתוח מגדרי של שכר עובדים במשרדים, סקירה על ביצוע תקצוב מגדרי במשרדי הממשלה, כלים מקצועיים, עדכון מתודולוגיית הניתוח ועוד.
2. בחודש יוני 2018 התכנסה ועדת היגוי לניתוח תקציב מגדרי בראשות ראשת הרשות, בה הוצגה פעילות הרשות לקידום הנושא עד לפגישה זו. בנוסף, הוצגה תכנית אשר נבנתה באופן ייעודי לעשרה משרדי ממשלה מובילים בתחום במטרה לפתח נושאים חדשים ולהעמיק את השינויים הנדרשים.

מהלך זה, שהחל בשנת 2015 ונמשך עד היום, טומן בחובו הזדמנות לאפשר למשרדי הממשלה לבנות ולממש את תכנית העבודה שלהן כך שתהיה מאוזנת יותר כלפי הציבור בהיבט המגדרי, ותאפשר התאמה טובה יותר בין צרכים למשאבים ובעקבות כך שינויים בהתאם לצורך בחלוקת המשאבים. הרשות מסייעת למשרדי הממשלה בהיותה מוקד הדרכה וידע לנושא התקציב המגדרי.

מאבק באלימות כלפי נשים

הוועדה הבינמשרדית לתכנית הלאומית למניעת אלימות במשפחה התפצלה לעשרה צוותי עבודה, אשר גיבשו את התכנית הלאומית בתחומי הפעולה. הרשות לקידום מעמד האישה קיבלה את ההובלה של הצוות להסברה ולהעלאת המודעות. עשר התכניות שהוגשו, מוזגו וגובשו לתכנית כוללת שהוצגה בפני הכנסת בתאריך ה-22.11.2016.

הרשות לקידום מעמד האישה בשיתוף משרד הרווחה יצרה מערך פעילות הסברה והעלאת מודעות מובנים, מתמשכים ומותאמים לפלחי אוכלוסיות שונות. מערך זה כולל נדבכים רבים, כאשר בשלב הראשון והדחוף הרשות מבקשת לקדם קמפיין רחב אשר יעסוק בסוגיה ויעורר את המודעות בכלל בחברה הישראלית לתופעת האלימות במשפחה וכנגד נשים בעיקר, תוך קריאה לדווח או לפנות לבקשת סיוע במוקד משרד הרווחה או הגורמים הרלוונטיים.

הרשות לקידום מעמד האישה יצאה בקמפיין בפריסה ארצית בתחנות רדיו ארציות ואזוריות, הפונה לכלל אזרחי ישראל, ושם לו למטרה לפעול לחשיפה והנעה לפעולה בעזרת המסר שיש לשים סוף לאלימות במשפחה, לדווח על מקרי אלימות ולפנות לסיוע. הקמפיין הופעל במשך שלושה שבועות במהלך חודש דצמבר ותוקצב ב-400 אלף ש"ח, אשר הועברו על ידי משרד הרווחה מתוך תקציב הוועדה הבינמשרדית לתכנית הלאומית למניעת אלימות במשפחה.

יחסים בינלאומיים

בחודש ינואר 2018 ראשת הרשות הוזמנה לשאת דברים במועצת זכויות אדם בז'נבה, שוויץ. הרשות הצטרפה למשלחת ישראלית מטעם משרד המשפטים במסגרת ועדה של האו"ם שמטרתה לפקח על פעילות המדינות החתומות על האמנה לביעור כל צורות האפליה נגד נשים (CEDAW). בנאומה דיברה על מעמדן של נשים בישראל בעבר וכן על תכניתיה של הרשות לקידום מעמד האישה לקידום נשים בעתיד.

בחודש מרץ 2018 ראשת הרשות הופיעה במליאה וייצגה את ישראל בכנס לכבוד יום האישה הבין-לאומי באו"ם, שהתקיים בסימן נשים במרחב הכפרי. (פרטים אודות הכנס יופיעו בהמשך הדו"ח).

בתאריך 18-19 ביוני נערך בוינה אוסטריה הכנס השני בנושא תקצוב מגדרי של ה-OECD וזאת בעקבות ההצלחה של מפגש מומחים שנערך בשנת 2017. במסגרת החלטת ממשלה מס' 2084 מתאריך ה- 7/10/2014, הרשות מונתה לטיפול בנושא התקצוב המגדרי של משרדי הממשלה, ועל כן השתתפה בכנס בכדי לשתף וללמוד על הנעשה בנדון. בכנס השתתפו נציגים מ-23 מדינות החברות ב-OECD בניהן נציגים מאוסטרליה, צרפת, קנדה, גרמניה, קוריאה, איטליה, ספרד ועוד. בכנס הוצגו ההתפתחויות הגדולות של השנה האחרונה בנושא תקצוב המגדרי במדינות ה-OECD. מפגשים אלה איחדו בין בכירים המטפלים בתקציב הכללי עם נציגי מוסדות שוויון בין המינים ונציגי מרכז השלטון, ואלה שיתפו מהתובנות כדי לסייע בהגברת היעילות של התקצוב המגדרי. מסמכי ה-OECD אשר נוצרו בפגישות שנערכו מהווים כלי ליישום ומשמשים Guideline למדינות החברות האיגוד.

בחודש נובמבר הפורום הגלובלי למנהיגות נשים The Women Leaders Global Forum קיים כנס בינלאומי בריוויאוויק, איסלנד. האירוע כלל שיתוף הפעולה בין מנהיגות פוליטית

לנשים (WPL) לבין הממשלה והפרלמנט של איסלנד בהשתתפות ארגון ה-OECD, הבנק העולמי, הפורום הכלכלי העולמי ועוד.

מטרת הפורום הוא לספק במה לפיה מנהיגות נשים דנות ומשתתפות ברעיונות ובפתרונות כיצד לקדם את החברה, להגדיל את השוויון בין המינים ולקדם ולפתח באופן חיובי את מספר הנשים בעמדות המנהיגות תחת הכותרת "אנחנו יכולים לעשות את זה". הכנס השנה התמקד ביצירת חיבורים בעולם דרכם ניתן יהיה לשנות את הדרך בה אנו חיים. השתתפות הרשות בפורום היוותה הזדמנות חיונית ליצירת שיתופי פעולה עם מנהיגות מתחום המגדר, ולמידה על מדיניות שנעשית במדינות שונות בעולם בנושאים הרלוונטיים לרשות.

כנסים ומפגשים בנושאי מגדר

כנס נשים ותקשורת בשיתוף פעולה עם לע"מ

בתאריך ה-27 בדצמבר 2018 ערכה לשכת העיתונות הממשלתית בשיתוף פעולה עם הרשות לקידום מעמד האישה כנס #מתונות - נשים, מגדר ותקשורת בעידן הדיגיטלי. מטרת הכנס הייתה לעסוק בשאלות על מקומן ומעמדם של נשים בתקשורת בישראל, וביחסה של התקשורת לנשים. לכנס זומנו כ-150 עיתונאים ועיתונאיות בכירים ובכירות מכל הארץ, אנשי תקשורת וניו מדיה, מובילי דעה, דוברים ודוברות, נשים פורצות דרך ועוד, אשר דנו במסגרת פאנלים בשאלות שבין תקשורת ומגדר, על חשיבותם של קולות מגוונים של נשים בתקשורת הישראלית, על דימוי האישה בתקשורת ועל הדרך לניפוץ תקרת הזכוכית.

כנס מנהיגים של מעריב

בחודש אוקטובר 2018 ראשת הרשות, נאמה בכנס המנהיגים של מעריב ודיברה על מעמדן של נשים בישראל והחשיבות של לקיחת אחריות על יצירת שינוי בתפיסות חברתיות בתחום המגדר על מנת ליצור שינוי אמיתי במציאות החברתית בישראל.

שולחן עגול עבור ארגוני החברה האזרחית

בתאריך ה-20 בספטמבר, 2018 התקיים מפגש שולחן עגול עם נציגות החברה האזרחית בהשתתפות השרה לשוויון חברתי. המפגש היווה מפגש ראשון מתוך מספר מפגשים שמטרתם קידום שיתופי פעולה, שיתוף ידע וחיזוק הקשר בין הרשות לבין ארגוני החברה האזרחית כסוכנות שינוי לקידום זכויות נשים ושוויון מגדרי.

שולחן עגול עם הממונות למניעת הטרדה מינית באוניברסיטאות

בתאריך ה-30 ביולי, 2018 התקיים שולחן עגול עם הממונות למניעת הטרדה מינית במועצה להשכלה גבוהה. השולחן עגול היווה שיח היכרות וכן שיח פתוח על הקשיים והחסמים העומדים בפני הממונות. מבין הדברים שעלו; קושי בביצוע התפקיד כאשר מדובר במעמד

של התנדבות, והיעדר שכר לממונה; קשיים בהיעדר תקציב לפעילות ממונה היעדר הכשרה והנחייה רגשית להתמודדות מול הדיווחים; צורך בהעלאת המודעות בקרב סטודנטים וסטודנטיות, וכי התמודדות מול היענות חלשה; פער בין הקורה בשטח למה שאכן מדווח; חוסר במשאבים כלכליים, משפטיים וכי קושי כאשר סמכות הממונה לא מהווה השפעה חזקה על ההחלטה הסופית בתלונות המגיעות לטיפול. דברים אלו מהווים אתגרים לא שכיחים בהתמודדות בהטרדה מינית ומקשים על היכולת להביא למניעה אפקטיבית. השולחן העגול נתן הזדמנות לממונות לדבר להציף את הקשיים ויצר תמונת מראה חשובה של הנעשה בשטח.

דו"ח הדרת נשים

בנוסף למנעד הרחב בו עוסקת הרשות, הממשלה קבעה בהחלטה מספר 2913 מיום 03.08.2017 להטיל על הרשות לקידום מעמד האישה את האחריות לקיים מעקב ובקרה אחר פעילות משרדי הממשלה בעניין מניעת הדרת נשים. בהתבסס על החלטה זו ושורת החלטות ממשלה נוספות (החלטת ממשלה מס' 4052 מיום 29.12.2011 והחלטת ממשלה מס' 1526 מיום 30.3.2014), שבמסגרתן הכירה הממשלה בכך שתופעת הדרת הנשים מן המרחב הציבורי היא תופעה חמורה המתאפיינת בהפלייתן של נשים באשר הן נשים והחייבת פעולה ממשלתית אקטיבית לביעורה, פועלת הרשות ליישום המשימה שהוטלה עליה ומבצעת פניות לכל משרדי הממשלה על מנת לקבל דיווחים באשר לפעילותם למניעת תופעה פסולה זו.

הדרת נשים היא תופעה חברתית של הרחקת נשים מעמדות ציבוריות בעלות משמעות; בכלכלה, פוליטיקה, הבעת דעה, ואף הרחקה מהופעה בציבור. הרשות מכירה בחומרת התופעה ויש לשאוף למגר תופעה זו במשרדי הממשלה.

הרשות השלימה במהלך שנת 2018 הכנת דו"ח הכולל סקירה על סוגיית הדרת הנשים בישראל וראיה גלובלית על מנת לקבל תמונה מלאה לנושא באופן רחב ומעמיק. בעקבות פניות חוזרות של מנהלות הרשות לקידום מעמד האישה, בתאריך ה-30 לאוגוסט 2018, נשלח לכלל משרדי הממשלה שאלון מקוון ייעודי לנושא ובו נאספו תשובותיהם על מנת לשקף את הנעשה במשרדי הממשלה בנושא. על השאלון ענו 22 משרדים מתוך 29.

הדו"ח כלל שיקוף של המענה שניתן על ידי המשרדים השונים ביחס לשאלון שהופץ וכן כולל הנספח לו את המענה שהוגש על ידי המשרדים. המסקנות וההמלצות, אשר הינן נגזרת מדיווחים שהתקבלו, ביקשו לבחון את אופן המשך הטיפול בסוגיית הדרת נשים במשרדי הממשלה.

הטמעת חשיבה מגדרית

הטמעת חשיבה מגדרית במשרדי הממשלה וברשויות מקומיות

במסגרת החלטת ממשלה מספר 2331 מיום 14.12.2014 בנושא קידום שוויון מגדרי והטמעת חשיבה מגדרית הוטל על מנהלת הרשות, בתיאום עם אגף ממשל וחברה במשרד ראש הממשלה להכין מדריך להטמעת חשיבה מגדרית במשרדי הממשלה תוך התייחסות לגיבוש מדיניות, תכנון תכניות עבודה ובחינה מגדרית של התקציב.

שוויון מגדרי פירושו זכויות והזדמנויות שוות לנשים ולגברים לעצב את חייהם ואת החברה שבה הם חיים - במרחב הפרטי ובמרחב הציבורי, בכול תחומי החיים שלהם: ביטחון אישי, בריאות, רווחה, חינוך, חיי-משפחה, תעסוקה, כלכלה, ומוקדי קבלת החלטות.

הטמעת החשיבה המגדרית היא אמצעי לקידום אותו שוויון מגדרי. עיקרה של הטמעת החשיבה המגדרית הוא קביעת מדיניות, תוך הכרה בצרכים השונים והנבדלים של נשים וגברים ובדרכים השונות שמדיניות זהה עלולה להשפיע עליהם, ולפיכך גם בפיתוח מענים מותאמים לשונות הזו. הטמעת החשיבה המגדרית מעוגנת בחוקי מדינת ישראל, אך מעבר לכך, היא מהווה כלי שמאפשר את השגת המטרות הנעלות ביותר של החברה.

כחלק מהמאמצים של הרשות לחתור לשוויון מגדרי מלא במדינת ישראל, מספק המדריך הזה האמור הדרכה להטמעת החשיבה המגדרית, מההמשגה של פרויקט או מדיניות, דרך התכנון והיישום, ועד להערכה. באמצעות אילוסטרציה, המדריך אף מדגים כיצד ניתן ליצור מודעות לסוגיות מגדריות בכל תחומי המדיניות הציבורית. במהלך שנת 2018 החלה הרשות בעבודת ריענון, עדכון ועיבוד מחדש של המדריך, אשר נכתב בשנת 2015. השלמתו לפרסום מתוכננת במהלך שנת 2019.

דו"ח מאבק בהטרדה מינית שהוגש לאו"ם

לבקשת משרד ראש הממשלה ומשרד המשפטים הוגש דוח שחיברה הרשות, לאו"ם העוסק בשאלה של "מה השינויים התרבותיים הנדרשים כדי להשליך את ההטרדה המינית לפח הזבל של ההיסטוריה?". בין היתר, הדוח עסק בנורמות תרבותיות המאפשרות במישרין או בעקיפין הטרדה מינית. זאת לצד הצורך והרצון לשבור את מעגלי השתיקה סביב מקרי הטרדה מינית והגברת הדיווח בין אם באמצעות הממונות במקומות העבודה, ובין אם באמצעות פנייה ישירה לגורמי האכיפה. סוגיה נוספת בו עסק הדו"ח היא תוספת החומרה של הטרדות מיניות מסוגים שונים בקרב הציבור הרחב והיכולת להגביר את המודעות אודות שכיחות התופעה והשלכותיה ההרסניות.

יום האישה הבינלאומי – 2018

שינוי מודל היופי

הרשות חרטה על דגלה במהלך שנת 2018 את נושא שינוי מודל היופי ודימוי הגוף לצד העלאת המודעות למקומה של כל אישה ואישה להגשים את עצמה ולהיות היא - מה שהיא בוחרת להיות, לייצג ולהביע. הרשות מאמינה כי יצירת מראות שיתנו לנשים בכל הגילאים את ההזדהות וההכחה שיופי אמיתי קיים בכל גיל ומידה. זוהי דרך של שינוי חברתי, אמיתי שיכול להתממש ולהוביל אותנו לחברה בריאה ומתוקנת.

במסגרת אירועי שבוע האופנה תל אביב 2018 שנערך בחסות הרשות לקידום מעמד האישה, ולרגל ציון יום האישה הבינלאומי, שולבו נשים בכל הגילאים, בכל המידות, הגבהים, הצבעים ברוב התצוגות שהוצג. עלתה על הבמה תצוגה בה הוצגו 26 שמלות שחורות שעוצבו על ידי 15 נשים ששרדו ויצאו ממעגלי זנות אלימים. כל אחת מהמעצבות ייצגה סיפור של תקווה, העצמה והגשמה להתפתחות וגדילה ממאבקים וקשיים אל אינדיבידואליות וביטחון.

הכוח בהזדהות של קהל הנשים יצר את הרצון להשתמש בשבוע האופנה כפלטפורמה להוביל את השינוי של 'מודל היופי החדש' ולהציג את המציאות כמודל יופי חדש.

השתתפות בכנס CSW62 של האו"ם

בחודש מרץ 2018 ראשת הרשות הופיעה במליאת הכנס וייצגה את ישראל באירוע שהתקיים לציון יום האישה הבין-לאומי באו"ם, בסימן נשים במרחב הכפרי. הכנס עסק באתגרים הייחודיים העומדים בפני נשים כפריות, וקרא לפעול לקידומן במסגרות מדיניות בעזרת הפעלת מדיניות בתחומים הכלכלי והחברתי אשר יתרמו לחיזוק אוכלוסיית הנשים במרחב הכפרי. לבסוף, הכנס קרא לחיזוק קולן ודחיפתן לעמדות השפעה וקבלת החלטות של נשים אלה. בדבריה, ראשת הרשות קראה ללקיחת אחריות על תחומים אלה לשם יצירת שוויון מגדרי צודק יותר.

פרויקט תקשורתי

לרגל יום האישה הבינלאומי, בחודש מרץ 2018 הרשות יצאה לפרוייקט תקשורתי, בשיתוף פעולה עם גלי צה"ל וגלגל"צ דרך לפ"מ, בשם "נשים שלא ידעתם עליהן". מטרת הפרויקט הייתה להפגיש את המאזינים ומאזינות עם נשים שונות מהחברה הישראלית שלא זכו להכרה מרובה. במסגרת הפרוייקט ניתנו חסויות של מספר דקות בתוכניות לאורך היום בהן סופר על פעילותן של נשים שונות מתחומים שונים לאורך ההיסטוריה.

סדנאות הגנה עצמית לנשים ולנערות בסיכון – "סדנאות אביב"

בשנת 2006 החל פרויקט משותף של משטרת ישראל והרשות לקידום מעמד האישה בתחום סדנאות הגנה עצמית לנשים בסיכון. באמצעות סדנאות אלו רוכשות הנשים דרכים ושיטות להגנה עצמית יחד עם התייחסות להיבטים פסיכולוגיים ומשפטיים של תופעת האלימות כלפי נשים. כך, לימוד הגנה עצמית מהווה אחת הדרכים שבהן תוכל כל אישה להגן על זכותה לשלמות הגוף, לכבוד אנושי, להתמודדות מול קשיים וחוויות ערך עצמי אלפי נשים השתתפו בסדנאות וכי הוכח כי תועלתן רבה. נשים שחוו אלימות ובעקבות זאת השתתפו בסדנאות - התחזקו, למדו להגיב בצורה מותאמת למצב ויצאו לדרך חדשה.

במהלך שנת 2018 הרשות לקידום מעמד האישה גיבשה מסמך לשיתוף פעולה רחב היקף עם המשטרה לקראת הפעלת התכנית בשנת 2019.

קידום מועמדותן של נשים לקבלת פרס ישראל

כצעד חשוב לקידום השוויון המגדרי בישראל ועל רקע מיעוט המועמדות הפוטנציאליות לפרס, נעשתה עבודה של צוות הרשות במהלך נובמבר 2018 להרחבת היצע המועמדות עבור פרס ישראל לשנת 2019, וכן הוגשה רשימה של כ-70 נשים לבחינת מועמדותן לפרס ישראל לשנת 2019 לשר החינוך. הגשת רשימת הנשים נעשתה מתוך מטרה להעלות את אחוזי הנשים הזוכות בפרס היוקרתי ולהעניק לנשים את הכבוד המגיע להן על פועלן. יצוין כי שלוש נשים מתוך רשימתה של הרשות אף זכו בפרס לשנת 2019 (דבורה ברנשטיין - סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, רונה רמון ז"ל - מפעל חיים, ונעמי פולני - אמנות הבמה).

העלאת מודעות לאזור ייעודי המרכז זכויות נשים באתר האינטרנט "כל זכות"

פורטל "כל זכות" פועל בשותפות של ממשלת ישראל עם ג'וינט ישראל ומציג מידע חיוני לציבור בתחומים שונים ומגוונים. במסגרת זו הרשות קידמה העלאה של דפים אינפורמטיביים המרוכזים לאזור ייעודי עבור נשים מכלל האוכלוסייה. הפורטל מרכז מידע על זכויות ככלל, כאשר במסגרת שיתוף הפעולה עם הרשות נוצר ריכוז ועדכון של זכויות המגיעות לנשים בכל התחומים כולל במקום העבודה, הריון ולידה וכו', העלאת המודעות לתוכן באתר "כל זכות" נעשית על ידי כך שכל מייל היוצא מעובדי הרשות מפנה באופן ישיר לאזור באתר המתרכז בזכויות נשים, וכן יש באתר הרשות לקידום מעמד האישה אזור ייעודי לפרסום האתר "כל זכות".

טקס אות הוקרה של השרה לשוויון חברתי

טקס אות הוקרה של השרה לשוויון חברתי בתחום המאבק באלימות נגד נשים

בפעם השלישית העניקה הרשות לקידום מעמד האישה אות הוקרה מטעם השרה לגופים/אישים, על פעילות יוצאת דופן בתחום המאבק באלימות נגד נשים.

בתאריך ה- 14.08.18 פורסם קול קורא לציבור בנוגע לאפשרות להגיש מועמדות בו תוארו אמות המידה למתן האות, אופן הגשת ההצעות ומועד אחרון להגשה. כאמור בתקנון ניתן היה להגיש מועמדות ע"י המועמד עצמו או ע"י גורם אחר. מועמד לקבלת אות ההוקרה יכול היה להיות יחיד או קבוצה או תאגיד ועל ההצעה היה לכלול מספר מרכיבים קבועים שמפורטים בתקנון כגון: תיאור מפורט של הפעילות הרלוונטית של המועמד לקבלת או הוקרה תוך כדי שיש יחס לאמות מידה, תקציר פעילות המועמד ותחומי העיסוק העיקריים שלו, המלצות וכו'. בעקבות הקול קורא הוגשו 19 מועמדות: יחידים וגופים.

בתאריך ה- 19.11.18 התכנסה הוועדה שמונתה כדי להמליץ לשרה לשוויון חברתי על מועמדים ראויים לקבלת אות ההוקרה בתחום המאבק באלימות נגד נשים, אשר הורכבה לראשונה מנציגות ציבור.

חברות הוועדה היו: גב' אוה מדזיבז, ראשת הרשות לקידום מעמד האישה, מר אבי כהן, מנכ"ל המשרד לשוויון חברתי, גב' אושרה פרידמן, חברת הוועדה, סמנכ"לית הרשות לקידום מעמד האישה, מר יקותיאל צפרי, ראש תחום בכיר ברשות לקידום מעמד האישה, גב' רות רזניק, נציגת ציבור בוועדה, ד"ר ענת גור, נציגת ציבור בוועדה ותא"ל (במיל) סוזי יוגב, נציגת ציבור בוועדה.

השרה לשוויון חברתי אימצה את המלצות הוועדה הציבורית, ואות ההוקרה הוענק לשלושת הזוכים הבאים אשר השיאו תרומה משמעותית למאבק באלימות נגד נשים בישראל :

המטה למאבק בסחר בנשים ובזנות; גב' רונית סולומון אברה – עובדת סוציאלית לטיפול ומניעת אלימות במשפחה בנתניה, גב' יהודית זיכלין – סידיקמן - מייסדת שותפה ומנכ"לית עמותת "אל הלב".

האירוע התקיים בבית הנשיא, ובשיתוף פעולה עימו. במעמד הנשיא והשרה לשוויון חברתי. בין המשתתפים נכחו יועצות לקידום מעמד האישה וגורמים נוספים העוסקים בנושא.

העלאת מודעות לעבודת הרשות בעזרת הרשתות החברתיות וכלי התקשורת

בשנת 2018 השיקה הרשות לקידום מעמד האישה עמוד פייסבוק מתוך מטרה לחשוף לציבור את העשייה ולעורר מודעות וידע רלוונטי לקהל היעד שלנו. השקנו את העמוד בקמפיין להזמנת הציבור לעקוב אחר עמוד הפייסבוק. כמו כן, באמצעות עמוד הפייסבוק יצרנו זיקה בין הרשות לבין מידע רלוונטי לנשים; קולות קוראים, זכויות מעוגנות בחקיקה ופעילות שוטפת של הרשות לקידום מעמד האישה.

עמוד הפייסבוק של הרשות, מהווה פלטפורמה לקידום שיח מגדרי, שוויוני וסובלני המאפשר לגולשים ולגולשות אפשרות להחליף דעות, רעיונות ומידע בתחומי פעילותה של הרשות, בכפוף לעמידה בתנאי השימוש. מובהר כי תכנים המועלים על ידי הגולשים והגולשות לרבות דעות, מידע, קישורים, תצלומים וכיוצ"ב הינם על דעתם האישית ובאחריותם הבלעדית ואינם מחייבים את הרשות לקידום מעמד האישה בשום צורה ואופן.

בנוסף, בשנת 2018 השיקה הרשות אתר אינטרנט חדש ועדכני שמהווה פלטפורמה לחשיפה של פעילותה של הרשות ולמתן ידע רלוונטי עבור הציבור הרחב. אתר האינטרנט מתעדכן במידע אודות החלטות ממשלה הרלוונטיות לפעילות הרשות וכן ניתן לראות באתר האינטרנט כתבות עיתונאיות ופרטי מדיה הנוגעים לעבודת הרשות שהתפרסמו בתקשורת.

סרטונים

כחלק מקמפיין העלאת המודעות בחברה לעבודתה של הרשות, זו יצרה שני סרטונים העוסקים במלאכתה של הרשות. סרטון ראשון שנוצר הינו סרטון אנימציה המציג את תכנית העבודה לשנת 2019 וסקירה של הפרויקטים שנעשו במהלך שנת 2018, בעזרת מטאפורה של אישה במתמודדת בתחרות ריצה ועוברת את המשוכות הרבות העומדות בדרכה.

סרטון נוסף שיצרה הרשות הינו סרטון הומוריסטי המציג את הצורך והחשיבות של קיומה של רשות עבור החברה הישראלית, תוך הצגת התחומים בהם עוסקת הרשות בעבודתה.

מטרת הסרטונים היא להעביר לכלל הציבור, ולצופים הבנה מעמיקה בנוגע לעבודתה שוטפת של הרשות.

סקירת תקשורת

אודות לפעילות הענפה במהלך שנת 2018 הרשות והעומדת בראשה, אוזכרו 892 הן בתקשורת הכתובה, בעיתונות, ברדיו ובטלוויזיה, בנושאים שונים כגון; פריצת תקרת הזכוכית, מאבק באלימות נגד נשים, מניעת הטרדה מינית, העצמה נשית, ועוד. נוכח התפקיד המוטל על הרשות להעלאת המודעות הציבורית, האזכורים אודותיה ואודות פעולותיה בתקשורת היא אחת הדרכים האפקטיביות למימוש המטרה הזו.

טופס מקוון להגשת פניות ותלונות ציבור

בשנת 2018 החלה הרשות לקדם תהליך של בניית נוהל בליווי משפטי על בסיס חוק לתיקון סדרי המנהל (החלטות והנמקות), תשי"ט-1958. בספטמבר 2018, השקנו טופס חדש לשם הגשת פניות ותלונות ציבור, דרך אתר האינטרנט של הרשות. הטופס הופק כדי להוות כתובת לקבלת פניות של אזרחים ו/או הגשת תלונות מטעם אזרחים בנושאים עליהם אמונה הרשות לקידום מעמד האישה : קידום מעמד האישה, שוויון בין המינים, ביעור ההפליה כלפי נשים ומניעת אלימות נגד נשים.

יצירת טופס מקוון להגשת תלונות על הטרדה מינית בהשכלה גבוהה

לראשונה, בשנת 2018 החלה הרשות בעבודת בנייה של שאלון מקוון עבור הממונות על מניעת הטרדה מינית במוסדות להשכלה גבוהה והעל תיכונים. השאלון המקוון נועד להחליף את השאלון בפורמט pdf, אשר היווה את הדיווח השנתי שהמוסדות להשכלה גבוהה מגישים מכח הדין, לרשות לקידום מעמד האישה, למל"ג ולוועדה לקידום מעמד האישה בכנסת. הפרוייקט נמשך אל תוך שנת 2019 ונמצא בשלבים אחרונים.

השאלון כולל התייחסות להיקף תופעת ההטרדות המיניות במוסד האקדמי, לאופן הטיפול בפניות, למידת ההכשרה של כל ממונה, להיקף ולאופן פעילותן למניעת הטרדות מיניות מול הסגל האקדמי, המנהלי והסטודנטים, להעלאת מודעות ולמניעת הטרדות מיניות. השאלון יופץ בקרב הממונות על מניעת הטרדה מינית במוסדות להשכלה גבוהה והעל תיכונים במהלך שנת 2019.

הרשות לקידום מעמד האישה

דואר אלקטרוני
women@mse.gov.il

אתר אינטרנט

https://www.gov.il/he/departments/the_authority_for_the_advancement_of_the_status_of_women

הרשות לקידום מעמד האישה